

Asia: VN/33762/2023

Arviointimuistio terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta varten

Lausunnonantajan lausunto

Yleistä arviointimuistiosta

On hyvä, että voimavarat keskitetään suuririskisiin toimintoihin ja terveyshaittojen ennaltaehkäisyyn. Kuten arviointimuistiossa on esitetty, varallaolojärjestelmä parantaisi kansallista kokonaisturvallisuutta ja viranomaisten reagointikykyä, mutta lisäisi kuntien kustannuksia.

Luku 1 - Taustaa kokonaisuudistuksesta

Terveydensuojelulain kokonaisuudistukselle on tarvetta.

Luku 2 - Nykytilan kuvaus

-

Yleistä

-

Luku 1 - Yleiset säännökset

Hyvä asia on, että myös terveyden edistäminen on terveydensuojelulain tavoitteena. Kuten arviointimuistiossa mainitaan, olisi tärkeää kehittää lainsäädäntöä niin, että terveyden edistämisen tavoitteet ja planetaarisen terveyden näkökulmat määriteltäisiin tarkemmin sekä kuvattaisiin sitä, miten terveydensuojelulain soveltamisalue rajautuu suhteessa muuhun lainsäädäntöön.

Terveyshaitta -termin erottaminen kolmeksi käsitteeksi (terveysvaara, terveysriski, terveyshaitta) on hyvä uudistus ja tarkennus nykyiseen. Käytännön työssä terminologia on tärkeää avata asiakkaille, sillä arkikielessä terveysvaara, -riski, ja -haitta eivät ole asiaan perehtymättömille yksiselitteisiä.

Terveystensuojelulaissa omavalvonnan yhteyteen on hyvä lisätä myös toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuus, mutta omavalvonnan korvaamista kokonaan huolehtimisvelvollisuudella tulee pohtia. Omavalvonta alkaa olla vakiintunut käsite terveystensuojeluvalvonnassa.

Luku 2 - Viranomaiset ja niiden tehtävät

On tärkeää määritellä tarkasti toimivalta ja soveltamisala, esimerkiksi terveystensuojelun ja ympäristönsuojelulain sekä vesihuoltolain välillä.

Luku 4 - Ilmoituksenvarainen toiminta

On hyvä, että resursseja kohdennetaan enemmän riskikohteisiin.

Luku 5 - Talousvesi ja lämmin käyttövesi

Pieniä yksiköitä koskeva talousvesiasetus (401/2001) on syytä uudistaa ja se on tarkoituksenmukaista pitää erillisenä talousvesiasetuksesta (1352/2015). Kuten arviointimuistiossa on mainittu, pienten laitosten, etenkin sellaisten, joilla ei ole omaa vedenhankintaa, koskevaa sääntelyä tulisi keventää. Talousvesiasetuksen ja pienten yksiköiden talousvesiasetuksen soveltamisrajaa on tarpeen selvittää. Samoin talousvesivalvonnan vastuunjako ELY-keskuksen ja terveystensuojeluviranomaiselta välillä tulee selvittää.

Luku 6 - Jätteet ja jätevedet

-

Luku 7 - Asunnon ja muun oleskelutilan sekä yleisten alueiden terveydelliset vaatimukset

Uimakauden pituuteen ehdotetaan joustavampaa määrittelyä ja niin, että kunnan terveystensuojeluviranomainen tai toiminnanharjoittaja määrittelevät uimakauden kunta- tai rantakohtaisesta. Jos tällaiseen päädytään, tulee tarkasti miettiä miten tai kuka uimakauden pituudesta päättää. Tilanne voi hankaloitua, jos eri kunnissa tai jopa eri rannoilla yhden kunnan sisällä uimakauden pituus on erilainen. Päätökset tulisi tehdä joko kunta- tai valvontayksikkökohtaisesti.

Kuten arviointimuistiossa on mainittu, allasvesiasetus on myös syytä uudistaa. Uimahallien puhtaanapidon järjestämisestä ja pintapuhtaudesta on syytä säätää nykyistä tarkemmin.

Luku 9 - Hautausmaat ja hautaaminen

-

Luku 10 - Tiedonhankinta, tarkastus ja valvonta

Valvonnan keinovalikoimaan on hyvä kirjata jo valvonnassa käytettävät asiakirjatarkastus ja tarkastus etäyhteyden avulla.

Luku 11 - Tutkimuslaboratoriot ja maksut

-

Luku 12 - Kiellot ja määräykset

-

Luku 13 - Pakkokeinot ja seuraamukset

Uhkasakkoa, teettämis- ja keskeyttämisuhkaa koskevan toimivallan delegointia viranhaltijoille ei tulisi mahdollistaa.

Luku 14 - Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

-

Luku 15 - Erinaisia säännöksiä

-

Tietojärjestelmät

-

Terveydensuojelulain hallintomenettelyjen arviointi ja kehittämistarpeet

Kehotuksen antamisen mahdollisuus on hyvä asia. Se tulee rajata ja ohjeistaa selkeästi siten, että hallinnollisia pakkokeinoja käytetään tarkoituksenmukaisesti. Aina ei ole tarkoituksenmukaista käyttää ensin lievintä valvontakeinoja.

Liite 1 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/5015)

Hyvä, että infraäänien ja tärinän arviointiin on tulossa työkaluja. Kuulokynnys ei välttämättä toimi infraäänien terveyshaittoja arvioitaessa, sillä infraäänit voidaan aistia tärinänä.

Taloudelliset vaikutukset

Kuten arviointimuistiossa on esitetty, tulee varallaolo ja tietojärjestelmän muuttaminen arkistointiin sopivaksi lisäämään kuntien kustannuksia.

Ympäristövaikutukset

-

Muut ihmisiin kohdistuvat yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Wahlfors Maria
Pirkkalan kunta - Ympäristöterveys Pirteva